

2002
grote Maaskantprijs
Dirk Sijmons

JURY

Reyn van der Lugt
Siwart Kolthek
Peter Noordanus
Mariet Schoenmakers
Harm Tilman

READER

Dolf Broekhuizen

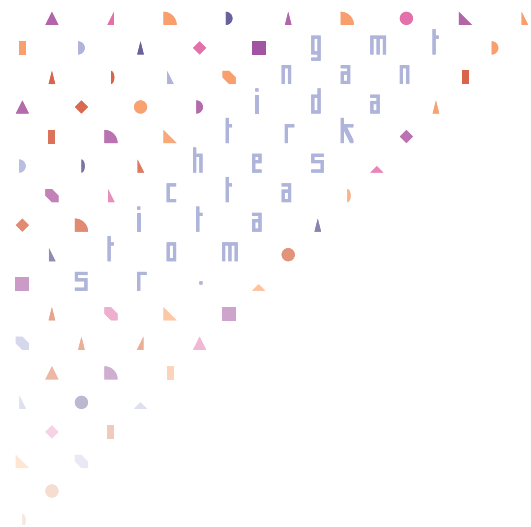
JURYRAPPORT

Bij de aanvang van haar werkzaamheden heeft de jury zich gebogen over de vraag in welke mate de disciplines stedenbouw, landschapsarchitectuur en architectuur een bijdrage kunnen leveren aan de toekomst van Nederland. Op welke manier kan worden vormgegeven aan een eigentijdse stedelijkheid? Wat is binnen deze opgave de bijdrage van de ontwerpende disciplines? Hoe kan worden geschakeld tussen de verschillende schaalniveaus. Binnen deze context heeft de jury vervolgens gezocht naar aansprekende kandidaten die zich mede op dit vlak in publicitaire en docerende zin hebben onderscheiden. Ze heeft het werk van deze kandidaten - op professioneel, vakmatig en publicitair gebied- op basis van gelijke maten beoordeeld. In het laatste stadium is het werk van de kandidaten met behulp van de documentalist Dolt Broekhuizen onder de loep genomen.

De jury heeft unaniem besloten Dirk Sijmons voor te dragen als kandidaat voor de Maaskantprijs 2002.

Dirk Sijmons is geboren in 1949 en is in 1977 als architect afgestudeerd aan de Technische Hogeschool Delft. Na zijn studie was hij ondermeer werkzaam als planoloog bij het toenmalige Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, het Ministerie Landbouw, Natuur en Visserij en Staatsbosbeheer. Het plan Ooievaar dat Dirk Sijmons in 1986 samen met Dick de Bruin, Dick Hamhuis, Lodewijk van Nieuwenhuijze, Willem Overmars en Frans Vera maakte, was een van de winnaars van de eerste EO-Wijersprijsvraag die het Nederlandse rivierengebied als onderwerp had. In dit plan zijn een aantal aansprekende principes ontvouwd over de wijze waarop in het rivierengebied kan worden omgegaan met natuur, ontgrondingen, landbouw en natuurbeheer. Dit plan ontvouwde een nieuwe benadering in de omgang met het Nederlandse landschap, die zijn tijd ver vooruit was.

Dit succes vormde mede de stimulans voor de oprichting van het Bureau H+N+S in 1990, samen met Dick Hamhuis en Lodewijk van Nieuwenhuijze. Sijmons heeft vanaf deze tijd een groot aantal belangrijke en inspirerende publicaties op het vakgebied verzorgd. Al in het boek dat in 1987 is gemaakt naar aanleiding van het plan Ooievaar, betoogde Sijmons dat ontwerpen op regionaal schaalniveau te beschouwen is als nuttig, ruimtelijk gericht toekomstonderzoek. Deze opvatting vormt de rode draad in al zijn publicitaire werk. Een voorlopig

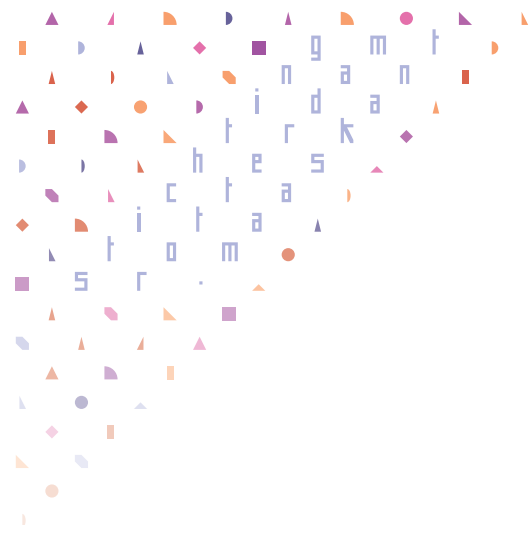
hoogtepunt hiervan is ongetwijfeld het prachtboek “=Landschap” dat in 1998 op initiatief van wijlen Guus Kemme bij uitgeverij Architectura et Natura verscheen ter gelegenheid van de Boekenweek. Het boek is te beschouwen als een ontdekkingsstocht door gebieden die voor de landschapsarchitect tot dan toe onbekend terrein vormden.

In het verlengde hiervan liggen Sijmons’ werkzaamheden als docent landschapsarchitectuur op diverse onderwijsinstellingen in Nederland en daarbuiten. In de periode 1995-1999 was hij werkzaam als coördinator van de afstudeerrichting landschapsarchitectuur aan de Academie van Bouwkunst Amsterdam. De opleiding kreeg in deze tijd een stevig profiel. Ten slotte mogen de vele bijdragen van Sijmons aan congressen en andere bijeenkomsten van de vak- en professionele gemeenschap niet onvermeld blijven.

Met de voordracht van Dirk Sijmons wil de jury nadrukkelijk een lans breken voor het stedelijk- regionale ontwerp, in de zin van een ruimtelijke compositie van het stadslandschap. Deze planfiguur kent in de architectuur en stedenbouw een lange traditie die in Nederland in de jaren twintig is ingezet en in de Tweede Nota van de Ruimtelijke Ordening zijn voorlopige hoogtepunt heeft beleefd. Dirk Sijmons wortelt stevig in deze traditie en heeft haar ontegenzeggelijk van een nieuw elan voorzien.

Sijmons kan beschouwd worden als een verkenner van de opgave voor de komende jaren. Hij heeft dit gedaan vanuit een stevige achtergrond die geworteld is in de architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur. In zijn professionele praktijk is Sijmons in staat geweest vernieuwende concepten te koppelen aan concrete resultaten. Dit heeft geleid tot een constante stroom van interessante plannen op een hoog professioneel niveau. De jury is zich ervan bewust, dat het werk van Sijmons is ontstaan in nauwe samenwerking met collega’s in het bureau en met andere partijen. In al deze processen heeft Sijmons op inspirerende wijze een duidelijke eigen inbreng gehad. Van belang is ook, dat Sijmons zijn benadering van het landschap en in het bijzonder zijn visie op de regio op aansprekende wijze heeft verwoord in tal van publicaties en zo onder een groot publiek heeft verspreid.

Dirk Sijmons staat aan de wieg van de lagenbenadering die de jury beschouwt als een fundamentele bijdrage aan het debat over de toekomst van Nederland. In deze benadering wordt een onderscheid gemaakt tussen waterpatronen, infrastructuur en nederzettingen. Ze is daarmee een goed antwoord op de onzekerheden die tegenwoordig rond ruimtelijke programma’s bestaan.

Tegelijk biedt ze een interessante verhouding tussen beeld en uitvoering. De lagenbenadering ligt ten grondslag aan enkele exemplarische plannen die een grote uitstraling in de ruimtelijke ordening hebben gehad. Hierbij kan in het bijzonder gedacht worden aan de plannen voor de manifestatie Brabant 2050 en de manifestatie Air-Zuidwaarts die de Hoeksche Waard als onderwerp had. In beide gevallen gaat het om ontwerpen voor de ontwikkeling en herstructurering van grote gebieden die geografisch een eenheid vormen. Tegelijk opereerde Sijmons in samenwerking met anderen met veel gevoel aan vernieuwende plannen op lagere schaalniveaus, zoals Haverlij (clustering van woningen in een landschappelijke omgeving) en de Wolden (uitbreiding van een polderdorp in de provincie Groningen). Daarnaast leverde Sijmons cruciale inhoudelijke bijdragen aan aanvankelijk controversiële projecten, zoals IJburg (uitleg van een toekomstige stadswijk als een archipel van eilanden) en Leidse Rijn.

Mede door inzet van Sijmons is de landschapsarchitectuur een integraal onderdeel van de ruimtelijke ordening geworden. De jury is van mening, dat in de komende tijd aan de hand van het gedachtegoed dat door Sijmons is uitgedragen, op nationaal en stedelijk-regionaal niveau een belangrijke slag gemaakt kan worden.